

Eerdere Erasmushuis initiatieven

De uitgebreide en interessante herdenking van de 450e sterfdag van Erasmus in 1986 zorgde er voor dat het thema Erasmushuis weer in de belangstelling kwam.

In 1988 stelt de directeur van de Laurenskerk een plan op voor een Erasmushuis in de kerk. Het bestuur verwerpt dit plan in 1992, voornamelijk uit geldgebrek.

In 1998 stellen de directeuren van het Gemeentearchief en het Schielandhuis op verzoek van wethouder Kombrink (Ruimtelijke Ordening en Cultuur) een notitie op voor de oprichting van een Erasmushuis in Rotterdam, á la het Rembrandthuis in Amsterdam. Het komt er niet. In 1999 verenigt een groep Erasmusdeskundigen en -liefhebbers zich tot de Initiatiefgroep Erasmuspaviljoen. Het paviljoen zou nabij de EUR (Erasmus Universiteit Rotterdam) moeten komen, met een Erasmustuin in het Arboretum Trompenburg. De financiering is grotendeels rond. Zij bieden dit plan aan de gemeente aan voor het Culturele Hoofdstadjaar. Er komt geen reactie op.

In 2002 besluiten de Bibliotheek en de EUR hun activiteiten rond Erasmus te bundelen, onder de titel *Erasmus Center*. De Bibliotheek beheert de Erasmuscollectie *en wil deze digitaliseren*. De EUR wil een *Erasmus Masterclass for Early Modern Studies* instellen. Met enkele belangrijke partners die onmisbaar zijn om een Erasmushuis op te richten, worden concrete afspraken gemaakt over samenwerking. F. Meijer (toenmalig directeur Centrale Bibliotheek) en de professoren J. van Herwaarden en R. van Friedeburg (EUR) willen met de gemeente samenwerken om --- naast hun eigen activiteiten binnen het virtuele Erasmus Center --- te komen tot de realisering van een Erasmushuis, als fysieke plek in de stad. In juni '03 spreken zij namens het Erasmus Center met het OBR (OntwikkelingsBedrijf gemeente Rotterdam) af om de processen om te komen tot oprichting van beide instituten, zeer nauw op elkaar af te stemmen.

Kort daarna geeft Hans Stam, toen directeur van het OBR, mevrouw Gré Ploeg opdracht om te inventariseren of er draagvlak bestaat voor de oprichting van een Erasmushuis in Rotterdam. Dit nadat zij tijdens een vergadering op de EUR de opmerking opving dat het toch wel heel vreemd was dat er geen Erasmushuis in Rotterdam was.

Na 29 vertegenwoordigers uit de R'damse en nationale culturele, historische, onderwijs- en wetenschapswereld te hebben geïnterviewd, blijkt niet alleen dat het draagvlak bijzonder groot is maar ook dat de wens bestaat om een Erasmushuis snel te realiseren en wel nabij het standbeeld op het Grotekerkplein.

Dit leidde tot de vorming van het OBR-project Erasmushuis Rotterdam. Na het opstellen van een startnotitie kreeg het project een werkruimte nabij het Grotekerkplein. Vervolgens kreeg mw Ploeg de opdracht om de voornemens uit de startnotitie uit te werken en de oprichting van een Stichting Erasmushuis Rotterdam voor te bereiden.

In maart '04 kwamen het OBR en de Hogeschool Rotterdam overeen dat de oprichting van een Erasmushuis een 'leerhuis' werd voor derdejaars studenten Vrijtijdsmanagement.

In 2004, 2005, 2006 en 2007 hebben steeds 5 leerlingen van de Hogeschool R'dam een half jaar stage gelopen en meegewerkt aan het opstellen van de plannen uit de startnotitie.

Vanaf januari '05 vonden regelmatig overleggen plaats met de leden van de initiatiefgroep (een aantal van de 29 geïnterviewden) om te komen tot een inhoudelijke programmering van het Erasmushuis. Op 28 oktober werd de Stichting Erasmushuis Rotterdam opgericht.

Als bestuursleden werden drs Irene Smit RDO (dir. Openbare School voor speciaal Basisonderwijs), dr. Noortje de Roy van Zuydewijn (deskundige cultureel erfgoed van Rotterdam), dr Lucy Schlüter (medew. Huygens Instituut KNAW), en prof dr Frans van den Bosch (hoogleraar Bedrijfskunde EUR) aangezocht.

Tevens werd een Raad van Advies benoemd: burgemeester Ivo Opstelten, Margriet Berkhout (Erasmiaans Gymnasium), Boudewijn Haverlag (HBU), Cees van der Waaij (Unilever), Willem Frijhoff en Steven Lamberts (beide EUR).

De bedoeling was dat indien de besluitvorming en de fondsenwerving positief zouden verlopen, in de tweede helft van 2006 met een publiekscentrum zou kunnen worden gestart. Dat liep anders.

Begin 2007 besloot de nieuwe directeur OBR dat een Erasmushuis niet bij zijn dienst cq de gemeente thuishoorde doch op eigen benen - met behulp van het bedrijfsleven - moest kunnen bestaan.

Op het kantoor kreeg mw Ploeg een medewerkster van het OBR en van de afd. Externe Betrekkingen van het stadhuis.

De stichting kon tot 2008 goed op eigen benen staan, want het lukte mw Ploeg om haar OBR-relaties tot sponsoring te bewegen: HBU, ING Real Estate, TBI Holding, Unilever Holdings Nederland en ERA Bouw schonken van 5.000 tot 10.000 euro.

Voor de verbouwing en opening van het kleine publiekscentrum van het Erasmushuis in de kapel van gebouw De Heuvel (2008) droeg de gemeente de benodigde financiën bij.

Vervolgens was bgm Opstelten bereid om een brievenactie naar bedrijven te ondertekenen. Dit leverde van 1.000 tot 3.000 euro op van Stichting Job Dura Fonds, AM Zuid-holland zuid, Ahoy', Rabobank, Van Oordt Shipping & Drilling en de R'damse Bankiersvereniging.

Er werd veel gerealiseerd:

In 2006, 2007, 2008, 2009 en 2010 is een Nacht van Erasmus georganiseerd, op 12 juli (sterfdatum Erasmus).

Bij de 2^e Nacht zag de brochure "De plek waar eens de wieg van Erasmus stond" het licht.

Bij de 3^e Nacht lag de brochure "Standbeelden van Erasmus in Rotterdam: 1549 – 2008" er.

In 2007 is de 1^e Dag van Erasmus georganiseerd op 28 oktober, geboortedag van Erasmus. Deze viering is inmiddels tot de traditie van een Erasmusweek uitgegroeid.

Eind 2007 stond in de Laurenskerk 3 maanden lang een tentoonstelling met maquettes voor een Erasmushuis op het Grotekerkplein. Dit was een samenwerking met de TU Delft faculteit Bouwkunde.

Op 28 oktober 2008 opende bgm Opstelten in gebouw De Heuvel een kleine vorm van een Erasmushuis.

Daarbij werd de brochure "Stadswandeling Erasmus in Rotterdam 2008" uitgegeven.

Met het Algemeen Dagblad werd een Erasmus-bijlage verzorgd.

De aanloop van publiek was overweldigend, met meer buitenlandse bezoekers dan Rotterdammers of Nederlanders. Dat het publiekscentrum zo klein was, werd teleurstellend gevonden.

Vooraf het email adres in de website bleek al gauw als centraal punt te fungeren om alle vragen over de persoon, het leven en het werk van Erasmus te stellen, in alle mogelijke talen. Met behulp van een netwerk van deskundige meertalige vrijwilligers worden alle vragen altijd beantwoord.

Sinds 2009 wordt met de eersteklassers van het Erasmiaans Gymnasium het onderwijsproject "Erasmus op de basisscholen in en rond Rotterdam" georganiseerd. Jaarlijks leren zo 3.500 groep-8-ers Erasmus kennen.

In 2010 is op 1 april een Dag van de Lof der Zotheid op het Grotekerkplein georganiseerd. Daarna ontbraken de financiën om deze viering te herhalen.

Sponsoring is echter eenmalig. In juli 2010 werden de plannen dan ook aan het College van B&W o.l.v. bgm Aboutaleb gepresenteerd. Waarna verzocht werd om subsidie. Dit verzoek werd niet gehonoreerd.

In december gaf het College aan de directeur van het Gemeentearchief opdracht om een plan op te stellen ter versterking van de relatie tussen Rotterdam en Erasmus waarin de positionering van de stichting Erasmushuis moest worden meegenomen. Om de versterking van deze relatie vorm te geven werd een Comité "Erasmus icoon van Rotterdam" opgericht dat als gisiseur en eventueel als initiator van Erasmus activiteiten moet fungeren.

Inmiddels was er bij de stichting een financieringstekort ontstaan. In april 2011 moesten het kleine publiekscentrum en het kantoor in gebouw De Heuvel worden verlaten.

Sindsdien bestaat de stichting digitaal, waarbij de stichtingsdoelstellingen onverkort gehandhaafd blijven:

1. Rotterdam moet een Erasmushuis krijgen en
2. Rotterdam moet weer de Stad van Erasmus worden.

Met steun en financiën van een paar zeer enthousiaste vrienden en vriendinnen van de stichting werden nog enkele activiteiten gerealiseerd:

--- op 9 maart 2013 deelname aan de Museumnacht in de Laurenskerk, met een diapresentatie in de hal en een vouwfolder;

--- op 31 maart 2015 werd de locatie waar het standbeeld tot de Tweede Oorlog stond, door een vriend van de stichting, met hulp van enkele landmeters van Gemeentewerken R'dam, precies uitgerekend; daarna werd op deze plek een namaak-sokkel geplaatst;

--- tevens werd het idee van de Erasmuslijn gelanceerd: een rechte lijn van de huidige locatie van het standbeeld, via de locatie waar het geboortehuis stond tot de namaaksokkel naast de Markthal; 200 eersteklassers van het Erasmiaans Gymnasium gaven gestalte aan deze lijn;

--- op 28 oktober 2015 vond in de Laurenskerk een Lof der Zotheid - theaterconcert o.l.v. de Spaanse dirigent Jordi Savall met zijn orkest plaats; resultaat van een uitnodiging in augustus 2013 aan hem om de Stad van Erasmus te bezoeken en te bezien of dit concert naar Rotterdam gehaald kon worden;

--- in januari 2016 gingen 5 studenten van de Willem de Kooning academie met de stichting samenwerken voor hun project "Effe Erasmus bellen". Zij zochten een project met authenticiteit en identiteit van Rotterdam en kwamen bij Erasmus en de stichting uit. Met hun project wilden ze bekendheid van Erasmus genereren bij "de Rotterdammer" en zijn gedachtegoed overbrengen.

Sinds april 2011 functioneert de website van de stichting als enige aanspreekpunt voor eenieder die vragen heeft over Erasmus, zijn gedachtegoed en de Erasmus-activiteiten. De contribuanten van de stichting ontvangen 4x per jaar de Erasmus Nieuwsbrief.

Wat wil de stichting Erasmushuis Rotterdam (nog steeds of opnieuw) bereiken?

- 1-- Dat Rotterdam weer **de Stad van Erasmus** wordt door memorabele plekken te creëren en activiteiten te organiseren.
- 2-- Dat Rotterdam een **Erasmushuis** krijgt.

Momenteel wordt daartoe een Actieplan Sponsor- en fondsenwerving opgesteld.

Rotterdam, 23 april 2017
Gré Ploeg
Stichting Erasmushuis Rotterdam
www.erasmushuisrotterdam.nl